

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Бунін С.В.

аспірант,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

РОЗВИТОК СВІТОВОГО РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Розвиток світової економіки на сучасному етапі характеризується системною інтеграцією світових та регіональних ринків, переоцінкою інвестиційних ризиків у застосуванні різних фінансових інструментів, посиленням міжнародної економічної інтеграції. Розвиток світового ринку страхових послуг у сучасних умовах тісно взаємопов'язаний із проблемами світової економіки. Світовий страховий ринок дозволяє акумулювати величезні довгострокові інвестиційні ресурси, залучаючи кошти через пенсійні програми і програми страхування життя. Розширення страхового бізнесу створює робочі місця, активізує впровадження інновацій, стимулює стійкість економіки та пом'якшує наслідки глобальних ризиків. Розвиток страхових ринків став для багатьох країн фактором соціально-економічного розвитку, підвищення рівня життя населення, вирішення інших макроекономічних проблем.

Страховий бізнес у значній мірі залежить від кон'юнктури, починаючи із загальноекономічної ситуації в світовій економіці, ринків капіталу та закінчуючи кліматичними умовами, кількістю природних і техногенних катастроф. На страховий ринок також впливають серйозні світові проблеми: зростання тероризму, підвищення ризику торговельних операцій і реалізації інвестиційних проєктів, старіння населення та інші аспекти сучасного розвитку світової системи господарства. Всі ці фактори, безумовно визначають динаміку розвитку сучасного світового ринку страхування і глобалізацію діяльності страхових компаній.

Обсяг світового страхового ринку, що оцінюється за загальносвітовим збором страхових премій у 2015 році склав \$ 4,55 трлн, що вимірюється 6% світового ВВП. Необхідно відзначити, що \$ 2,54 трлн (56%) припадає на страхування життя (life insurance), а на загальні види страхування (non-life insurance) припадає \$ 2,01 (44%). Цей поділ має історичний характер і зумовлений глибокими причинами, перш за все тим, що страхування життя – це довгостроковий вид страхування зі своєю специфікою формування страхових резервів і політики інвестування, з інвестиційними ризиками, відмінними від інших видів страхування.

Світовий страховий ринок також поділяється на два сегменти – страхові ринки розвинених країн і страхові ринки країн, що розвиваються. На розвинені страхові ринки припадає \$ 2,09 трлн зі страхування життя і

\$ 1,61 трлн із загальних видів страхування, на ринки, що розвиваються – \$ 444 млрд зі страхування життя і \$ 406 млрд із загальних видів страхування.

Невеликий спад спостерігався в 2015 році в секторі страхування життя (з 4,3% до 4%), він був забезпечений слабкими показниками на розвинених ринках. У частині загального страхування сильне зростання на розвинених ринках Азії, поліпшення в Північній Америці і Західній Європі в сукупності забезпечили 3,6% зростання глобальних страхових премій (2,4% – в 2014 році).

Найбільші національні страхові ринки подано в табл. 1.

Таблиця 1

Країни-лідери за обсягом зібраних страхових премій (2015 р.)

Країна	Страхування життя (млрд. дол.)	Загальне страхування (млрд. дол.)	Всі види страхування, (млрд дол.)	Світова частка (%)
США	552,5	763,7	1316,2	28,9
Японія	343,8	105,9	449,7	9,9
Китай	210,8	175,7	386,5	8,5
Велика Британія	214,5	105,6	320,1	7,0
Франція	150,1	80,4	230,5	5,0
Німеччина	96,7	115,5	212,2	4,7
Італія	124,9	40,1	165,0	3,6
Південна Корея	98,2	55,4	153,6	3,3
Канада	49,3	65,6	114,9	2,5
Тайвань	79,6	16,3	95,9	2,0

Складено автором за матеріалами: [4; 5]

Ключовими тенденціями глобального ринку страхування в 2015 році стали:

1) Динаміка зростання глобальних страхових премій прискорилося з 3,5% до 3,8% в 2015 році;

2) Зростання премій страхування життя сповільнилося до 4% в 2015 році з причини зниження темпів зростання в розвинених країнах;

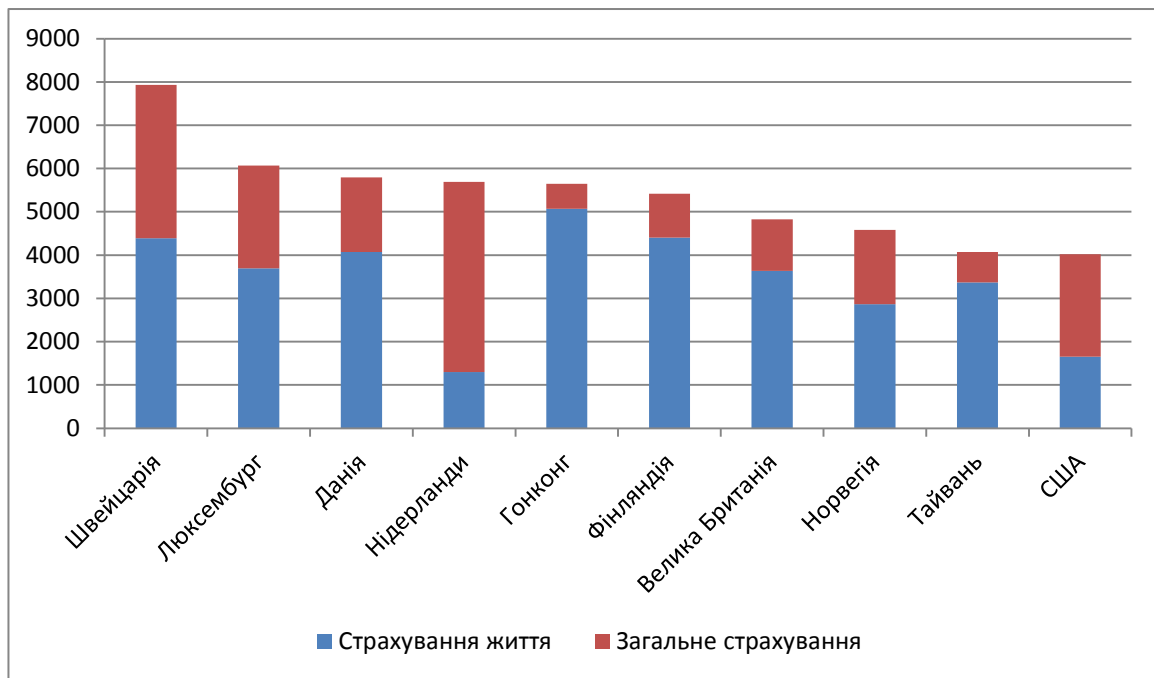
3) Зростання премій загального страхування склало більше 3,6% за рахунок сильних показників зростання на розвинених ринках, на ринках, що розвиваються динаміка була змішана;

4) Низькі процентні ставки чинили тиск на рентабельність, але страхова галузь як і раніше залишилася добре капіталізованою;

5) Спад обсягів світової торгівлі вплинув на зниження премій по морському та кредитному страхуванню.

Ще одним важливим показником для визначення рівня розвитку страхового ринку виступає страхова премія на душу населення – щільність страхування. В 2015 році на страхування в середньому в світі було витрачено \$ 662 на душу населення, \$ 135 на ринках, що розвиваються і \$ 3440 на розвинених ринках (\$ 2090 на страхування життя і \$ 1577 на загальні види

страхування). У Північній Америці загальний обсяг премій на душу населення склав – \$ 4006; в Океанії (Австралія і Нова Зеландія) – \$ 2065; в Європі – \$1634; в Азії – \$ 317; у Південній Америці – \$ 251; в Африці – \$ 54. Країни-лідери за показниками страхових премій на душу населення подано в рисунку 1.

Рис. 1. Країни-лідери за показниками страхових премій на душу населення у 2015 р. (дол. США)

Складено автором за матеріалами: [4; 5]

Сьогодні світовий страховий ринок являє собою складну систему взаємодії національних і регіональних ринків страхування. Його розвиток останнім часом відбувається безпосередньо під впливом глобалізації. Найважливішим фактором глобалізації на страховому ринку є лібералізація торгівлі страховими послугами і розширення доступу іноземних страховиків на раніше закриті ринки країн Центральної та Східної Європи, Латинської Америки та Азії. Глобалізаційні процеси в страхуванні безпосередньо позначаються на різних характеристиках, як учасників страхових ринків, так і самих страхових послуг. Інтенсивна глобалізація світового страхового ринку, має різні форми свого прояву, вимагає від національних страхових ринків адаптації до нового режиму міжнародної торгівлі страховими послугами.

Сучасний етап розвитку страхування характеризується динамізмом, лібералізацією, різноманітністю форм і видів страхової діяльності, що сформувало тенденцію до глобалізації світового страхового ринку. Цьому сприяло також посилення інтеграційних процесів між окремими країнами, поступовий перехід від державного регулювання страхових відносин на користь ринкових механізмів. На сьогодні 70% обсягу загальносвітових страхових премій припадає на страхові ринки Західної Європи, США та Японії, які головним чином акумулюють та перерозподіляють страхові кошти, формують тенденції світового страхового ринку, але одночасно є взаємозалежними через глобалізаційні процеси, що вже давно переважають на світовому ринку страхування. Однак темпи зростання страхових премій значно вище на ринках країн, що розвиваються. Це пояснюється перенасиченням

страхових ринків у розвинених країнах і розширенням географії діяльності страхових компаній.

Список використаних джерел:

1. Абрамітова Д. Р. Аналіз світового ринку страхових послуг [Електронний ресурс] / Д. Р. Абрамітова, О. В. Козьменко // Ефективна економіка 2014. № 3. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>
2. Международное страхование: учеб. пособие / И. А. Сударикова; Саратов. социал.-экон. ун-т (фил.) Рос. экон. ун-та им. Г. В. Плеханова. – Саратов: ССЭИ, 2014. – 159 с.
3. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації: С 83 монографія / Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. та ін. – Суми: Університетська книга, 2011. – 388 с.
4. International Insurance Fact Book 2016 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.iii.org/publications/international-insurance-fact-book-2016>
5. Sigma No 4/2015 World insurance in 2014 [Електронний ресурс] Режим доступу: http://media.swissre.com/documents/sigma4_2015_en.pdf

Кульбіда М.В.

аспірант,

*Інститут міжнародних відносин
Національний авіаційний університет*

СПІВРОБІТНИЦТВО СВІТОВОГО БАНКУ З КРАЇНАМИ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Співробітництво країн Латинської Америки з Світовим Банком має понад 70-річну історію, інтенсивність якого мала волатильний характер. Це обумовлювалося багатьма факторами, серед яких, зокрема, обмеженість діяльності Банку в перші роки свого існування, але, в першу чергу, внутрішньополітичними чинниками в країнах регіону. Так, загальна кількість проектів, запроваджених Світовим банком, становить 3181 на суму близько 250 млрд. дол. США, з яких 374 проекти були спрямовані на міський розвиток та інфраструктуру, 305 проектів – на покращення інститутів громадянського суспільства, 252 – на проекти, пов'язані з навколишнім середовищем, 225 проектів – на адміністративні реформи та системи соціального забезпечення. Інші проекти стосувалися питань регулювання та конкурентоспроможність економіки, доступу до освіти, державних витрат та закупівель, фінансового менеджменту, кліматичних змін, екологічного стану, міського розвитку та забезпечення житлом найбільш вразливих верств населення. Левова частка проектів була реалізована у періоди криз та спадів економічного розвитку.

Найбільше проектів було запроваджено в Бразилії (520), Мексиці (319), Колумбії (277), Аргентині (215) та Перу (185) [1].

Процес глобалізації призвів на теренах Латинської Америки до створення регіональних банків розвитку, таких як: Міжамериканський банк розвитку та Латиноамериканський банк розвитку, які допомагають міжнародним фінансовим організаціями, зокрема, Світовому банку, більш ефективно надавати допомогу та реагувати на соціально-економічні потреби регіону,